

به نام شفابخش بیماری ها

می خواهیم در مورد شدت و مقدار مصرف برخی مواد طی ۳۰ روز گذشته از شما سوال کنیم. ۱۱ سوال از شما خواهیم پرسید. لطفا در خصوص هر یک از مواردی که از شما می پرسیم، در صورتی که آن مورد را تجربه کرده اید توضیح بیشتری دهید تا شدت آن علامت مشخص شود. تاکید ما در این سوالات فقط ۳۰ روز گذشته است.

سؤال اول - اغلب اوقات، مقداری بیشتر و یا مدت زمانی طولانی تر از آنچه که در نظر گرفته شده است، مواد مصرف شود.

به بیان دیگر: چقدر شخص از محدوده مصرف خود تجاوز نموده است و یا اینکه بر مدت مصرف افزوده است.

۰ نداشتن: چنین حالتی را تجربه نکرده است.

۱ کمتر از حد آستانه: مصرف بیشتر و یا طولانی تر خیلی جزئی بوده است و اهمیت بالینی چندانی ندارد.

۲ ملایم: کمی بیشتر از آنچه در نظر داشته است، مصرف کرده است.

۳ متوسط: تا حدی بیشتر از آنچه در نظر داشته است، مصرف کرده است.

۴ شدید: در حد قابل توجهی بیشتر یا طولانی تر از آنچه در نظر داشته است، مصرف کرده است.

۵ متنها درجه: دائما بیشتر یا طولانی تر از حد معمول استفاده می کرده است.

سؤال دوم - خواست مصرا نه مبنی بر کم کردن یا کنترل مصرف مواد

به بیان دیگر: آیا طی ۳۰ روز گذشته این احساس را داشته اید که مصرف را کم و یا کاملا قطع کنید:

۰ نداشتن: عدم تمایل به کم کردن یا کنترل مصرف مواد

۱ کمتر از حد آستانه: تمایل به قطع خیلی کم و یا اینکه مردد بوده است، یعنی بطور گذرا چنین فکری سراغش می آمده است.

۲ ملایم: تمایل کم به کنترل مصرف مواد، که در طول روز گاهها به فکرش می رسیده است.

۳ متوسط: تمایل متوسط به کنترل مصرف مواد که در طول روز اغلب به فکرش می رسیده است.

۴ شدید: تمایل شدید به کنترل مصرف مواد که در طول روز اغلب به فکرش می رسیده است.

۵ متنها درجه: تمایل شدید به کنترل مصرف مواد، که (تقریبا) دائما در فکر آن بوده است.

سؤال سوم - یک بار اقدام ناموفق (و یا بیشتر) جهت کم کردن یا کنترل مصرف مواد

به بیان دیگر: آیا طی ۳۰ روز گذشته سعی کرده اید مصرف مواد را کمتر کنید؟

۰ نداشتن: اقدامی در جهت کم کردن یا کنترل مصرف مواد نکرده است.

۱ کمتر از حد آستانه: سعی کرده است که مصرف مواد را کنترل کند و قادر به انجام آن بوده است.

۲ داشتن: یک بار (و یا بیشتر) تلاش ناموفق در جهت کاهش یا کنترل مصرف

سؤال چهارم - صرف وقت زیاد به منظور انجام فعالیت های لازم جهت بدست آوردن مواد، مصرف آن و یا رهایی یافتن از اثرات آن.

به بیان دیگر: مدت زمانی که صرف فعالیتهای مرتبط با مصرف مواد نموده است (طی ۳۰ روز گذشته)

(زمانی را که در حالت نشنگی می گذرانند به حساب نیاورید و در ضمن اگر در فروش مواد نیز دستی دارد، آن را به حساب نیاورید)

۰ نداشتن: وقت زیادی صرف فعالیت های مرتبط با مصرف مواد نمی کند.

۱ کمتر از حد آستانه: وقت محدودی را صرف فعالیتهای مربوطه می کند.

۲ ملایم: تقریباً ۲۵ درصد ساعات بیداری اش را صرف فعالیت های مذکور می نماید.

۳ متوسط: تقریباً ۵۰ درصد ساعات بیداری اش را صرف فعالیت های مذکور می نماید.

۴ شدید: تقریباً ۷۵ درصد ساعات بیداری اش را صرف فعالیت های مذکور می نماید.

۵ منتها درجه: تقریباً تمام وقت خود را صرف فعالیت های مرتبط با مصرف مواد می نماید.

سؤال پنجم: کاستن و یا ترک کردن فعالیتهای اجتماعی، شغلی/تحصیلی یا تفریحی به علت مصرف مواد.

به بیان دیگر: طی ۳۰ روز گذشته آیا به جای فعالیت های اجتماعی، کار، بودن با خانواده و تفریح وقت خود را صرف استفاده از مواد نموده است؟

۰ نداشتن: فعالیت ها کم و یا ترک شده بود.

۱ کمتر از حد آستانه: کم شدن مواد در حد جزئی بوده است و یا اهمیت بالینی چندانی نداشته است.

۲ ملایم: در یکی دو حیطه فعالیت ها کمتر شده است، ولی در بقیه موارد کمتر شده است.

۳ متوسط: کاملاً فعالیت های مربوط به یک حیطه را ترک کرده است و یا فعالیت های مربوط به تمامی سه حیطه را کم کرده است.

۴ شدید: کاملاً فعالیت های مربوط به دو حیطه را کنار گذاشته است.

۵ متها درجه: تقریباً تمام فعالیتهای اجتماعی، شغلی و تفریحی را کنار گذاشته است (فعالیت های غیرمتبذ با مواد)

سؤال ششم - تولرانس آشکار: نیاز به افزایش آشکار مقدار مواد به منظور رسیدن به اثرات دلخواه و یا حالت

نشگی، یا کاهش آشکار اثر مواد در صورت مصرف به مقدار همیشگی.

به بیان دیگر: آیا طی ۳۰ روز گذشته احساس کرده اید که برای رسیدن به حالت روزهای قبل لازم است مصرفتان را بیشتر کنید؟ یا اینکه در صورت مصرف مقدار همیشگی حالی که می خواهید به شما دست نداده باشد؟

۰ نداشتن: نبودن تولرانس

۱ کمتر از حد آستانه: در حد کمی باید مصرف مواد را بیشتر کند تا به اثرات دلخواه برسد یا مقدار قبلی تا حدی اثرش کمتر شده است.

۲ داشتن: به مقدار بسیار زیادتری نیاز دارد تا به اثرات دلخواه برسد یا مقدار قبلی تا حد زیادی اثرش کمتر شده است.

سؤال هفتم: نشانه های خاص ترک مصرف، بعد از قطع یا کاهش مصرف زیاد و طولانی مواد

۰ نداشتن: هیچوقت علائم ترک نداشته است.

۱ کمتر از حد آستانه: تعداد علائم کمتر از حد مندرج در جدول زیر باشد.

۲ وجود: تعداد علائم بیش از حد جدول زیر باشد:

در صورت علامت زدن صفر به مورد نهم مراجعه شود.

الکل - آرام بخش ها	تریاک - هرویین
تهوع یا استفراغ	تهوع یا استفراغ
تشنج	سیخ شدن موها، عرق کردن، گشاد شدن مردمک ها
طپش قلب	درد عضلانی
تحریک پذیری اضطراب، عصبی شدن	اسهال

کم خوابی و بیخوابی	خمیازه کشیدن فراوان
لرزش دست	تب، آبریزش بینی و یا اشک ریزی چشم
بیقراری و آرام نبودن	بیخوابی
دیدن یا شنیدن چیزهایی که در عالم واقع وجود نداشته است	افسردگی، تحریک پذیری یا اضطراب
داشتن ۲ علامت یا بیشتر را کد ۲ بدهید	داشتن ۳ علامت یا بیشتر را کد ۲ بدهید

سؤال هشتم: تجربه ذهنی و درونی از شدت نشانه های ترک در ۳۰ روز گذشته (این بر خلاف مورد هفتم، فقط بر اساس تجربه خود اشخاص است، نه معیارهای مندرج در جدول)

۰ نداشتن: بدون علامت

۱ کمتر از حد آستانه: در حد بسیار کمی علائم ترک را تجربه کرده است.

۲ ملایم: در حد ملایمی علائم ترک را گزارش می نماید.

۳ متوسط: در حد متوسط علائم ترک را گزارش می نماید.

۴ شدید: در حد شدید علائم ترک را گزارش می نماید.

۵ منتها درجه: در حد بسیار شدیدی علائم ترک را گزارش می نماید.

سؤال نهم: به منظور کم کردن علائم ترک و یا جلوگیری کردن از آن، همان ماده و یا ماده ای نزدیک به آن مصرف شود.

۰ نداشتن: هیچوقت مواد را به خاطر اینکه دچار علائم ترک نشود و یا اینکه علائم ترک را کمک کند، مصرف نکرده است.

۱ کمتر از حد آستانه: فقط داروهای متفرقه جهت تخفیف علائم ترک و یا پرهیز از آن علائم، استفاده کرده است (مثلا استامینوفن برای تسکین درد)

۲ داشتن: برای تخفیف یا پرهیز از علائم ترک از همان ماده یا مواد مشابه استفاده کرده است.

سؤال دهم: ادامه مصرف مواد به زعم آگاهی از مشکلات دائم یا عودکننده روانی که به علت مصرف مواد ایجاد یا تشدید شده است، افسردگی، بدگمانی، نشانه های سایکوز یا اضطراب.

به بیان دیگر: به تعداد و شدت علائم روانی طی ۳۰ روز گذشته دقت شود و این نکته مشخص شود که آیا شخص از ارتباط بین مواد و مشکل روانی آگاهی داشته است و آیا همچنان به استفاده از مواد و تجربه نمودن علائم روانی ادامه داده است؟

۰ نداشتن: نداشتن و یا قطع مصرف وقتی که نسبت به مشکلات روانی آگاهی یافته است.

۱ کمتر از حد آستانه: مشکل خیلی ملایم است و یا از نظر کلینیکی ارزش چندانی ندارد و یا مشکل وجود دارد ولی شخص از ارتباط آن با مصرف مواد آگاهی ندارد.

۲ ملایم: ادامه مصرف به رغم آگاهی از حداقل یک مشکل روانی ملایم (از قبیل مشکلات خلقی، شکاک شدن، اضطراب)

۳ متوسط: ادامه مصرف به رغم آگاهی از حداقل یک مشکل روانی متوسط (از قبیل افسردگی شدید، دوری کردن از دیگران به علت بدبینی، اضطراب شدید)

۴ شدید : ادامه مصرف به رغم آگاهی از یک مشکل روانی شدید (افسردگی شدید که منجر به اشکال در عملکرد شود، هذیان ها بدبینی، اضطراب شدید یا حمله پانیک)

۵ متها درجه: ادامه مصرف به رغم آگاهی از بیش از یک مشکل شدید روانی.

سؤال یازدهم: ادامه مصرف مواد به رغم آگاهی از مشکلات دائم یا عودکننده جسمی که به علت مصرف مواد ایجاد یا تشدید شده است.

۰ نداشتن: نداشتن و یا قطع مصرف مواد، هنگامی که نسبت به مشکلات جسمی آگاهی یافته است.

۱ کمتر از حد آستانه: مشکل خیلی ملایم است و یا از نظر بالینی اهمیت چندانی ندارد، و یا مشکل وجود دارد ولی شخصی از ارتباط آن با مصرف مواد آگاهی ندارد.

۲ ملایم: ادامه مصرف به رغم آگاهی از حداقل یک مشکل جسمی ملایم (غیرطبیعی شدن آزمایشات کبدی بدون تشخیص بیماریهای کبدی در مصرف کنندگان الکلی، یا مشکلات تنفسی اندک در مصرف کنندگان هرئوئین یا ماری جوانا)

۳ متوسط: ادامه مصرف به رغم آگاهی از حداقل یک مشکل جسمی متوسط (زخمها، پرفشاری خون که درمان لازم داشته باشد، بیماریهای کبدی و الکل، مشکل قلبی، پرفشاری خون و کوکائین)

۴ شدید: ادامه مصرف به رغم آگاهی از یک مشکل جسمی شدید (هیپاتیت، سلولیت ناشی از تزریق مواد، سیروز، دیابت و مصرف الکل، HIV)

۵ متها درجه: ادامه مصرف به رغم آگاهی از بیش از یک مشکل شدید بدنی در بیش از یک حیطه

مرکز تحقیقات
روان پزشکی و علوم رفتاری